

Program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

**Szkoła Przystosowująca do Pracy w Zespole Szkół
Specjalnych im. Matki Teresy z Kalkuty w Żorach
rok szkolny 2023/2024**

Podstawy prawne

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28.03.2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół.
- Ustawa Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. Poz. 59):
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017.1591 z dnia 25 sierpnia 2017r.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U z 2018 r. poz. 1675).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r, poz. 325).
- Ustawa: Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo Oświatowe z dnia 14.12.2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz.60)

Wstęp

U podstaw wprowadzenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów. Rozwój zawodowy jest procesem przebiegającym w czasie, ciągłym i nieodwracalnym. Jest wspólny dla wszystkich osób.

Przysposobienie do pracy ma na celu przygotowanie ucznia do aktywności przez pracę, czyli nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do podejmowania w różnych dziedzinach pracy oraz poprawnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym. Rozumiane jest jako:

- 1) kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy w aspekcie motywacji, kompetencji i wykonania;
- 2) przyswajanie podstawowej wiedzy o pracy i poznawanie typowych sytuacji związanych z pracą;
- 3) uczenie wykonywania różnych prac zgodnie z preferencjami i predyspozycjami ucznia;
- 4) opanowanie podstawowych umiejętności i czynności pracy;
- 5) przygotowanie uczniów do prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 6) rozumienie kwestii związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy;
- 7) kształtowanie umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy, korzystania z różnych źródeł wiedzy;
- 8) przygotowanie do podjęcia samodzielnej lub wspomaganej pracy na indywidualnie dopasowanym stanowisku na otwartym lub chronionym rynku pracy;
- 9) zaspokajanie potrzeb poznawczych i społecznych uczniów przez zapewnienie im warunków do aktywności celowej i społecznie użytecznej.

Założenia programu

- Kształtowanie u uczniów proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji.
- Pomoc uczniom w samopoznaniu, w kształtowaniu pozytywnej motywacji do zdobywania informacji o zawodach i rynku pracy.
- Pomoc rodzicom w poznawaniu własnego dziecka, wspieranie w pełnieniu roli doradcy dziecka, w zdobywaniu informacji o instytucjach, które udzielają pomocy w planowaniu i podejmowaniu decyzji dotyczących kształcenia i kariery zawodowej.
- Pomoc nauczycielom szkoły w realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego oraz wspomagania uczniów w wyborze zawodu. Udostępnianie im materiałów do prowadzenia zajęć z klasą, pomoc w zdobywaniu informacji o instytucjach

świadczących pomoc z zakresu doradztwa zawodowego;

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Główny cel WSDZ

Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu. Podjęcia pracy w zakładzie pracy chronionej, na stanowiskach pracy chronionej, zakładzie aktywności zawodowej, warsztatach terapii zajęciowej lub innej formie przygotowania zawodowego i zatrudnienia. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności i dyspozycji, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

Cele szczegółowe programu

Uczniowie:

- rozpoznają i nazywają własne potrzeby w odniesieniu do pracy
- rozwijają umiejętność pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- starają się określać swoje mocne i słabe strony
- znają czynniki trafnego wyboru zawodu;
- posiadają podstawowe informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy;
- wybierają miejsce pracy np. w zakładzie aktywności zawodowej, zakładzie pracy chronionej, warsztatach terapii zajęciowej lub innej formie przygotowania zawodowego i zatrudnienia.
- znają prawa i obowiązki pracownika;
- znają szanse i zagrożenia wynikające z podjęcia decyzji o zatrudnieniu

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele

różnych zawodów)

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji zawodowych;
- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów;

Metody i techniki pracy

Metody pracy z grupą

- tematyczne lekcje;
- koła zainteresowań;
- konkursy;
- zajęcia warsztatowe;
- wycieczki;
- spotkania z przedstawicielami poszczególnych zawodów;
- prelekcje;
- projekcje filmów;
- projekty uczniowskie;
- dyskusje;
- udział w przedsięwzięciach środowiskowych: Targi Edukacyjne, Tydzień Lokalnych Branż Zawodowych itd.

Formy

- grupowe
- indywidualne

Dostępne materiały edukacyjne on-line

Zasoby internetowe:

- <http://doradztwo.ore.edu.pl>
- <http://www.wybieramzawod.pl>
- <http://www.labirynt-zawodow.progra.pl>
- <http://www.pociagdokariery.pl>
- <http://www.praca.gov.pl>
- <http://doradca.praca.gov.pl/d2k5/zawody>
- <http://www.zawody.praca.net>
- <http://www.perspektywy.pl/portal/>

Osoby odpowiedzialne za realizację

- dyrektor szkoły;
- koordynator wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego
- pedagog szkolny, psycholog i inni specjaliści zatrudnieni w szkole,
- wychowawcy klas,
- nauczyciele przedmiotów,
- nauczyciel bibliotekarz.

Ewaluacja wewnętrzna

Proponowane techniki analizy jakościowej programu to:

- analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć),
- analiza wytworów uczniów,

- obserwacja poziomu zaangażowania i motywacji uczniów,
- wywiad z rodzicami uczniów.

Szkola Przysposabiająca do Pracy

Plan pracy w zakresie doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2023/2024

Lp	Tematyka / Rodzaj działania	Metody i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Adresaci	Termin realizacji
7	Określanie zainteresowań	- Wypełnianie testów zainteresowań zawodowych -Wypełnianie: listy umiejętności, systemu wartości	Wychowawcy, nauczyciele , psycholog, pedagog szkolny	Klasa I-III PP	I półrocze roku szkolnego 2023/2024
8	Zajęciach kół zainteresowań	Zajęcia grupowe	Opiekunowie grup	Klasa I-III PP	Cały rok szkolny
9	Prezentowanie uzdolnień podczas imprezy szkolnej, „Mam talent”	Zajęcia grupowe	Pedagog, psycholog, doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele	Uczniowie PPP	Czerwiec 2024 r.
10	Zajęcia umożliwiające uczniom poznanie siebie: swoich predyspozycji, uzdolnień oraz innych zasobów	Zajęcia grupowe, tematy: 1., „Moje zainteresowania” 2., „Współpraca w grupie” 3., „Jak radzić sobie ze stresem w pracy”	Nauczyciele, wychowawcy, doradca zawodowy	Klasa I-III PP	Cały rok szkolny
11	Zapoznanie ze specyfiką pracy na poszczególnych profilach (w pracowniach przysposobienia do pracy)	Ćwiczenie umiejętności praktycznych i zapoznanie ze specyfiką pracy na poszczególnych profilach (w pracowniach przysposobienia do pracy)	Nauczyciele przysposobienia do pracy	Klasa I-III PP	Cały rok szkolny 2023/2024

12	<p>Pomoc w opanowaniu umiejętności pracowniczych i w nabywaniu kwalifikacji zawodowych</p> <p>Zapoznanie z zawodami w zakresie prac prostych</p>	<p>Doskonalenie umiejętności na danym stanowisku pracy (prace stolarskie , ogrodnicze, ceramiczne, krawieckie, dekoratorskie, porządkowe)</p>	<p>Nauczyciele przysposobienia do pracy</p>	<p>Klasa I-III PP</p>	<p>Cały rok</p>
13	<p>Poznanie przeciwwskazań zdrowotnych do niektórych zawodów</p>	<p>Omówienie, wykorzystanie prezentacji multimedialnych na temat zawodów możliwych do wykonywania przez uczniów</p> <p>Wycieczki zawodoznawcze do wybranych zakładów pracy</p>	<p>Koordynator WSDZ, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog</p>	<p>Klasa I-III PP</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
14	<p>Poruszanie się na rynku pracy</p> <p>- Poszukiwanie pracy</p>	<p>Zapoznanie z możliwościami pracy, pomoc w przygotowaniu dokumentów potrzebnych do podjęcia pracy(CV i list motywacyjny) przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej,</p>	<p>doradca zawodowy z PUP, koordynator WSDZ</p>	<p>Klas III PP</p>	<p>Cały rok</p>
15	<p>Radzenie sobie w sytuacjach trudnych (kontakt z pracodawcą, radzenie sobie z utratą pracy, bezrobociem, mobilnością)</p>	<p>Ćwiczenia antystresowe, autoprezentacja, odgrywanie scenek sytuacyjnych, zapoznanie z instytucjami, które udzielają pomocy i wsparcia</p>	<p>Pedagog, psycholog</p>	<p>Klasa III PP</p>	<p>II półrocze roku szkolnego 2023/2024</p>

16	Pedagogizacja rodziców	Zajęcia psychoedukacyjne dotyczące właściwego wspierania w kierowaniu drogą edukacyjno-zawodową ich dzieci - spotkania, zebrania	Pedagog, psycholog, doradca zawodowy	Rodzice uczniów PP	I Półrocze roku szkolnego 2023/2024 (dalej w ramach potrzeb)
17	Indywidualna praca z rodzicami uczniów, którzy mają problemy zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne.	Indywidualne spotkania z psychologiem, pedagogiem szkolnym	Pedagog, psycholog	Rodzice uczniów PP	Cały rok szkolny

Opracowanie:
Marcin Szeremeta
doradca zawodowy ZSS w Żorach